C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.21rji-1177/25 Judecătoria Orhei, sediul Rezina
Nr.PIGD 1-25082154-03-21rji-22102025 Judecător: Ludmila Tetiu

D E C I Z I E
În numele Legii

05 martie 2026 municipiul Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Nord
În completul compus din:
Preşedintele ședinței, judecător Ghenadie Liulca
Judecători Ludmila Iarmaliuc, Aurelia Andronache

a judecat în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul directorului interimar al Penitenciarului nr.17 Rezina, Adrian Paterău declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din data de 25 septembrie 2025, privind examinarea plângerii condamnatului Goriunov Igor, împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitor la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CtEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din CEDO.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ţinînd cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,-

a c o n s t a t a t :

La data de 10 iunie 2025 condamnatul Goriunov Igor a depus în instanţa de judecată plângere referitor la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale în Penitenciarul nr. 17-Rezina, care contravin prevederilor art. 3 din CEDO.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei sediul Rezina din data de 25 septembrie 2025, a fost admisă plângerea condamnatului Goriunov Igor ***** a.n. ***** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitor la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CtEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din CEDO.

S-a constatat faptul că, condamnatul Goriunov Igor *****, a fost deținut în Penitenciarul nr. 17-Rezina în perioadele: 27 mai 2024-02 septembrie 2024; 16 septembrie 2024-21 iulie 2025 și 04 august 2025 până la 03 septembrie 2025 - data prezentării raportului, o perioadă de 436 (patru sute treizeci și șase) zile, în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

Dat fiind faptul că Goriunov Igor ***** este condamnat la detenție pe viață, s-a constatat că acesta nu poate solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei, dar i se explică condamnatului că este în drept să înainteze o acțiune civilă.

Încheierea dată a fost contestată cu recurs, de către directorul interimar al Penitenciarului nr. 17 Rezina, Adrian Paterău care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Orhei sediul Rezina din 25 septembrie 2025, pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă plângerea condamnatului Goriunov Igor, privind aplicarea prevederilor art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală, ca fiind neîntemeiată şi nefondată.

În motivarea recursului a invocat următoarele argumente:

- plângerea depusă de condamnat la 10 iunie 2025 nu conţine descrierea clară, delimitată şi probată a faptelor invocate. Textul se rezumă la formulări vagi privind ”ventilarea insuficientă”, ”mirosuri”, ”ardezia de pe acoperiş” - elemente care nu constituie prin ele însele o situație contrară art. 3 CEDO, în lipsa indicării consecințelor concrete asupra persoanei ori a duratei exacte a suferinței.
- conform art. 473^2 alin. (3) Cod procedură penală, o asemenea plângere trebuia declarată inadmisibilă, fiind lipsită de elementele minime obligatorii - perioada exactă, locul de detenţie, circumstanţele precise şi descrierea stării pretins contrare drepturilor omului.
- raportul oficial al instituţiei nr. 2/1827/2025 din data de 03 septembrie 2025 demonstrează că celulele în care s-a deţinut condamnatul Goriunov Igor (nr. 4 şi nr. 25, cu suprafeţe între 13,6 - 13,8 m2) respectă cerinţele de 4 m2 per deţinut, dispun de ventilaţie naturală şi artificială, apă curentă, canalizare funcţională, iluminare naturală şi electrică şi sunt conforme Statutului executării pedepsei

- instanţa a ignorat aceste date concrete, preferând să-şi întemeieze concluziile pe rapoarte generale ale Consiliului pentru Prevenirea Torturii şi CPT, fără legătură directă cu situaţia condamnatului, ceea ce constituie o apreciere arbitrară a probelor.
- art. 473^3 alin. (2) Cod procedură penală nu exonerează petentul de obligaţia de a furniza un nucleu minim de fapte determinabile, în lipsa acestuia, instanţa nu poate transfera sarcina probaţiunii integral asupra administraţiei penitenciarului.
- în cauză, condamnatul nu a demonstrat nici un fapt concret (lipsă de căldură, de lumină, de hrană sau de asistenţă medicală), iar instanţa, fără a proba contrar, a reţinut prezumţia unei încălcări generale - contrar principiului „onus probandi incumbit actori".
- în considerentele încheierii se recunoaşte că administraţia a prezentat informaţii ample şi documentate privind respectarea standardelor minime, dar instanţa totuşi a ajuns la concluzia existenţei unei încălcări sistemice, abordare ce contrazice logica internă a hotărârii: dacă probele arată respectarea normelor de 4 m^2, existenţa igienei şi asistenţei medicale, atunci nu se poate reţine automat o violare a art. 3 CEDO pentru întreaga perioadă de 436 zile.
- judecătorul de instrucţie a raportat cazul individual al lui Goriunov Igor la deficienţe instituţionale generale, menţionate în rapoartele CPT, fără a demonstra cum aceste deficienţe l-ar fi afectat personal.

Conform prevederilor art.447 alin.(1,2) Cod de procedură penală, (1) Recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. (2) Instanța de recurs fixează data examinării și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

În respectarea prevederilor sus menționate, Colegiul penal a comunicat părților despre dreptul de a depune o referință, astfel la 05 martie în adresa instanței de recurs a parvenit referință de la apărătorul Șova Victor în interesul condamnatului prin care a solicitat respingerea recursului ca neîntemeiat, menţinerea integrală a încheierii Judecătoriei Orhei (sediul Rezina) din data de 25 septembrie 2025, prin care s-a admis plângerea, s-a constatat detenţia în condiţii contrare art. 3 CEDO pentru 436 zile, s-a explicat dreptul la acţiune civilă (în contextul detenţiunii pe viaţă).

În motivarea poziției a invocat că în şedinţa de examinare a plângerii, condamnatul a indicat concret elementele pretinsei încălcări: probleme de ventilare (inclusiv în unitatea sanitară), lipsa ventilării la veceu şi mirosuri persistente,

precum şi condiţiile de plimbare ”sub foi ardezie”, la plângerea condamnatului fiind anexate multiple plângeri şi răspunsuri care au fost examinate în şedinţă, iar administraţia a prezentat un raport cu informaţie generală, fără a reuşi să combată factual cele invocate de Goriunov Igor.

A reiterat că invocarea de către recurent a inadmisibilităţii în procedura de recurs este o încercare de rejudecare formală a unei chestiuni deja soluţionate motivat.

Menționează că instanţa a reţinut expres că administraţia a prezentat informaţii generale privind suprafaţa şi condiţiile, fară a proba efectiv standardul relevant şi fără a înlătura criticile concrete, anume de aceea a aplicat art. 473^3 alin. (2) Cod procedură penală, mai mult, chiar în şedinţă s-a atras atenţia asupra problemei spaţiului util, raportat la practica naţională: spaţiul util nu se calculează doar prin excluderea blocului sanitar, ci şi prin excluderea patului, mesei şi altui mobilier, ceea ce poate diminua semnificativ cifra invocată în raport.

La fel arată, că contrar alegaţiei recurentului, instanţa a reţinut aspectele individuale invocate şi a evaluat situaţia în ansamblu, inclusiv prin prisma rapoartelor relevante despre IP-17 Rezina, condiţiile materiale şi recomandările de remediere, instanţa motivând şi contextul jurisprudenţial (inclusiv faptul că problemele privind condiţiile din P-17 Rezina au fost constatate repetat) şi a aplicat testul efectelor cumulative pe durata de 436 zile, concluzionând că pragul art. 3 CEDO este depăşit.

Opinează că recursul nu combate concluziile-cheie ale primei instanţe cu probe apte să răstoarne constatarea, ci reiterează teze generale (condiţii minime, raport suficient), deşi dosarul conţine plângeri repetate, declaraţii concrete, probleme de calcul al spaţiului util şi constatări, recomandări externe despre starea materială a detenţiei.

Colegiul, urmare a verificării aspectelor de fapt și temeiului de drept pentru recurs în raport cu materialele cauzei penale, va dispune respingerea recursului ca fiind nefondat, păstrând fără modificări soluția judiciară pe care o consideră întemeiată.

Colegiul penal își întemeiază soluția pe art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, potrivit căruia, (1) judecînd recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge recursul, menţinînd hotărîrea atacată, dacă:a) recursul este nefondat.

În susținerea soluției adoptate, Colegiul penal se va referi la unele prevederi legale ce reglementează punerea în executare a hotărârilor judecătorești cu caracter penal și anume.

Potrivit art.469 alin.(1) pct.17[1]) Cod de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de detenţie a condamnaţilor.

Potrivit art.473[2] alin.(3) Cod de procedură penală, Condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Potrivit art.473[2] alin. (5) Cod de procedură penală, Plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sânt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție.

Potrivit art.473[3] alin.(2) Cod de procedură penală, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare.

Efectuând controlul legalității și temeiniciei încheierii adoptate de prima instanță pe marginea plângerii condamnatului împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, Colegiul penal stabilește că, la emiterea acesteia, instanța de fond a ținut cont de chestiunile ce urmează a fi soluționate, a aplicat corect normele procesuale incidente speței deduse judecății, prin ce își însușește caracter legal și întemeiat.

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs stabilește că recursul administrației Penitenciarului nr.17 Rezina, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din data de 25 septembrie 2025, este nefondat și pasibil respingerii.

În baza materialelor cauzei deferite judecății, prima instanță a reținut că Goriunov Igor a fost condamnat prin Decizia Curții Supreme de Justiție la data de

29 ianuarie 2007 în baza art. 188 alin. (2) lit. b), d), e) Cod penal, art. 88 pct. 1), 4), 6); art. 227 alin. (2) cu aplicarea art. 39 Cod penal (red. 1961) la detenție pe viață, începutul termenului raportându-se la 07 septembrie 1994.

Analizând raționamentul concluziilor deduse de prima instanță în procesul de examinare a cauzei, în raport cu materialele anexate la dosar, Colegiul penal conchide că, instanța de judecată corect a constatat faptul detenției condamnatului Goriunov Igor în instituția penitenciară nr. 17 Rezina în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția privind apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Colegiul observă că, cercetând calitatea condițiilor de detenție în Goriunov Igor a celor statuate în raportul prezentat de administrația penitenciarului, cât și ținând cont de concluziile prevăzute în rapoartele internaționale referitoare la evaluarea condițiilor detenției în penitenciarele Republicii Moldova, prima instanță temeinic a conchis asupra faptului că condamnatul Goriunov Igor s-a aflat în condiții care au depășit nivelul de suferință inerent detenției.

În acest mod, prima instanță just a reținut că, în condițiile plasării condamnatului Goriunov Igor în celule supraaglomerate, nefiind asigurată norma spațiului locativ de 4m^2 pentru fiecare deținut, ce constituie încălcări vizate în Rapoartele CPT, respectiv condamnatul s-a confruntat cu dificultăți, care au depășit semnificativ nivelul de suferință inerent detenției, astfel atingându-se pragul de severitate garantat de art. 3 a Convenției

Referitor la respectarea condiţiilor privind accesul la lumina de zi, indicându-se că iluminarea este asigurată atât natural prin intermediul geamurilor cât şi artificial prin intermediul instalaţiilor electrice, că ventilarea era artificială, că deţinuţii sunt asiguraţi cu minimul necesar pentru trai, că deţinuţii zilnic sunt verificaţi de către personalul medical cu acordarea ajutorului medical ori de câte ori este nevoie sau la cerere, fiind la fel constatate, or, reprezentantul penitenciarului nu a prezentat careva probe care a ar combate invocările condamnatului. Mai mult ca atât, administrația penitenciarului în raportul prezentat pe marginea plângerii a prezentat o informație de ordin general, fără a descrie exact condițiile concrete de detenție ale condamnatului.

În atare împrejurări, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul Goriunov Igor pe parcursul detenției sale în instituția penitenciară nr. 17 Rezina au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art.3 din Convenție.

Colegiul susține temeinicia soluției adoptate de prima instanță, or, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor.

Soluția instanței de fond privind dreptul condamnatului Goriunov Igor ce execută pedeapsa detențiunii pe viață de a înainta o acţiune civilă este suficientă, bazată pe o justă și echitabilă apreciere a circumstanțelor de fapt.

Față de aceste considerente, ținând cont de toate cele menționate mai sus, Colegiul consideră că temei de casare a încheierii judiciare lipsește, ea urmând a fi păstrată fără modificări, cu respingerea recursului formulat de administrația instituției penitenciare nr.17 Rezina, ca fiind unul nefondat.

În conformitate cu art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul directorului interimar al Penitenciarului nr.17 Rezina, Adrian Paterău declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 25 septembrie 2025, privind examinarea plângerii condamnatului Goriunov Igor, împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitor la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CtEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din CEDO, se respinge ca nefondat cu menținerea încheierii în cauză fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului, judecător: Ghenadie Liulca

Judecători: Ludmila Iarmaliuc

Aurelia Andronache